

endnu bedre, at vi kunde faae selve Meddelelsen, inden Lovforslaget forlader os. Dette er desuere ikke den eneste Sag, hvori det statistiske Bureau synes at vise temmelig stor Langsomhed; jeg skal ikke komme nærmere ind derpaa, da dette ikke ligger for; men jeg kan dog ikke undlade at minde den ærede Minister om, at det snart er et Par Aar siden, at der blev lovet des Oplysninger om Tiendeforholdene, uden at vi endnu have faaet saadanne. Til Slutning vil jeg kort omtale et Punkt, som det ærede Medlem for Horsens (Bajer) bragte frem, nemlig om en Inddeling af Landet i overordentlige Valgkredse, som Noget, der skulde afhjælpe det Savn, der kunde opstaa ved den tilvoksende Befolkning. Han gif derved ud fra den Kjendsgjerning, at der omkring i Valgkredsene kan findes betydelige Mindretal, som hver for sig ere ude af Stand til at sætte en Repræsentant igjennem, men som derimod samlede vilde være saa store, at de havde et berettiget Krav paa at faae en Repræsentant i denne Sal. Det er vistnok en fuldkommen rigtig og god Tanke, og den er da ogsaa lige saa gammel som vor frie Forfatning og paa en Maade endnu ældre, thi den var eller blev i det Mindste angiven som en af Grundene til Indførelsen af Kongevalg til den grundlovgivende Rigsforsamling. Jeg siger „i det Mindste angiven“; thi der var den Gang et Tilfælde, hvor jeg tror den kunde have været anvendt paa den Maade, men hvor det ikke skete. Jeg kan gjerne nævne det, det var afdøde Biskop Grundtvig, som allerede den Gang havde en stor Mængde Venner omkring i Valgkredsene, og som mange af dem meget ønskede at se paa Rigsdagen, men til hvem man havde megen Vanskelighed ved at finde en Kreds, i hvilken hans Venner kunde have en saadan Indflydelse, at han kunde blive valgt. Da det viste sig, at det ikke kunde ske ved de almindelige Valg, henvendte en stor Del af hans Venner sig til Kongen og Ministeriet og bad om, at han iølge den Grund, der blev angiven for Kongevalgene, maatte komme i Betragtning ved disse. Det skete ikke, og det skyldes kun et tilfældigt Udfyltningsvalg, at han kom ind paa anden Maade. Der ser man et oienfynligt Exempel paa, at der kan være saadanne Mindretal i Valgkredsene, som ikke kunne gjøre deres Ret gjælbende paa Grund af den geografiske Inddeling, men som dog kunne have et billigt Krav paa at have en Repræsentant her i Thinget. Spørgsmaalet kom ogsaa frem paa den grundlovgivende Rigsforsamling, men blev den Gang betragtet som Noget, der mere hørte hjemme ved Landsthingets Sammensætning. Der var dem, som mente, at det var naturligt for Landsthingets Vedkommende at tage det hele Land som en stor Valgkreds, der valgte alle sine Repræsentanter under Et, og det er en Tanke, som jeg ogsaa tror kunde forjense nogen næiere Overveelse. Jeg vilde i det Mindste have ønsket, at Tanken, da man i 1866 søgte at faae et nyt

Landsthing indført, var gaaet i den Retning ifødetfor i den, hvori den gif. Det vilde vist have sparet os en hel Del af vor nuværende Uro og Strid. Nu for Tiden tror jeg derimod ikke, at vi kunne finde Plads for denne Tanke efter Grundloven. Jeg kan ikke læse Grundlovens Bestemmelser om Folkethingsvalgene paa anden Maade, end at der derved aabenbart er ment geografiske Kredse, og at en Fortolkning som den, det ærede Medlem vilde gjøre gjælbende, ikke kan holde Stik. Skulde det ske, at vi komme til en ny Grundlovsforandring — det er jo muligt, efter hvad man har set i den senere Tid, at noget Saadant kan blive ønsket, ja maasse nødvendigt —, da kan Tiden maasse komme til, at det ærede Medlem kan faae sin Tanke virkeliggjort, men nu for Tiden tror jeg ikke, at det er muligt.

Bouloffte: Jeg skal ikke inklade mig i en Debat om Diætspørgsmaalet, dels fordi det ikke ligger for, og dels fordi jeg er affaaeren deraf ved den ærede Formands Udtalelse. Kun saa meget skal jeg sige, at jeg en eneste Gang har hørt omtale, at Diæterne for Rigsdagens Medlemmer ere for smaa, hvilket blev udtrykt saaledes, at det er en upassende Betaling, vi faae. Jeg har imidlertid ikke samtidig hørt udtale, at vi skulle have dem forhøiede, og jeg maa for mit Vedkommende sige, at det vilde være uheldigt, om vi skulde komme ind derpaa. Jeg skal heller ikke komme ind paa, hvad det ærede Medlem for Kjøbenhavns 1ste Valgkreds (Stimefad) sagde om, at han ansaa det for heldigt og rigtigt, at Ministeriet var kommet med dette Forslag, samt at det maatte have vakt Mishag overfor Ministeriet, hvis det ikke var kommet dermed. Jeg kan godt forstaa, at det ærede Medlem og hans Venner vilde være komne med Mishagsyttringer, hvis Ministeriet ikke var kommet med dette Forslag, og det er klart, at Ministeriet ikke maa kunne taale Mishagsyttringer ogsaa fra den Side; thi det faar sandelig nok deraf fra andre Sider; skulde der nu ogsaa komme Mishagsyttringer fra den Side, vilde det snart faae for meget deraf. Jeg har egentlig kun forlangt Ordet for at sige et Par Ord angaaende de to nye Kredse i Kjøbenhavn og for at sammenligne Forholdene der med andre Steder. Jeg kan ikke ret forstaa, det er rigtigt, at der skal oprettes to nye Kredse i Kjøbenhavn. Vel ser jeg nok Grundlovens Bestemmelse i saa Henseende, og skal den tages bogstavelig, gaar jeg med dertil, naar vi skulle tage den i sin Almindelighed. Tæge vi Folketallet her i Kjøbenhavn, er det vist, at der nu i Gjennemsnit er 20,143 Indbyggere for hver Folkethingskreds, medens der f. Ex. i Randers Amts 5 Folkethingskredse er i Gjennemsnit 19,183 Indbyggere for hver Kreds. Der hører altsaa 960 flere til hver Kreds her i Kjøbenhavn end f. Ex. i Randers Amt; men det ærede Medlem, som